

Slava, Tebi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2-50 za 1/64 strani K 1— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 43.

V Ptuj v nedeljo dne 26. oktobra 1913.

XIV. letnik.

„Štajerčevi“ kmetijski koledar 1914

Izšel v navadni obliki z izborno vsebino in krasnimi slikami.

60 vinarjev, s poštnino 70 vin.

proda 10 koledarjev, dobi enega zastonj.

Somišljeniki! Naročite koledar pravočasno, prejete zanj, priporočajte ga povsod!

Znamenita stoletnica.

Te dni praznovalo se je po vsej Avstro-slov. istotako pa tudi po vsej Nemčiji in delu tudi po Rusiji znamenito stoletnico velike bitke pri Leipzigu, v kateri so porazene armade Avstrije, Prusije in Nemške kraljevine. Velikasten je ta jubilej in na vsak način se je tudi praznoval. Vredno (tedaj, ozreti se nazaj v one čase francoske revolucije, učiti se iz teh časov avstrijskega poraza in pravega patriotizma ter vere v večno pravico).

Kakor meteor na ponočnem nebu pojavil se je Napoleon I., Napoleon Veliki in — lahko se tudi reče: Napoleon grozovit. Porodila se je revolucija, ki je tolikokrat pretresavala Evropo. Francoske, — revolucija, ki je vrgla navzgor, kar je bilo preje spodaj in obratno, — revolucija, pred katere nožem so padale neštete aristokracije, pa tudi glava „solčnega kralja“ Louisa samega ter avstrijske hčerke nečakne Marie Antoinette... Ta revolucija je prevladala na krmilo Robespierre in Carnote, Danton in — Napoleona. Velikanska energija, genialnost in jeklena brezobzirnost, nekaj Aleksandra in nekaj Neronove nature bilo je združeno v tem možu. Izšel je iz revolucije in pravi revolucije je bil; vendar pa je sam zadavil močno roko to svojo mati; in rdeče komuniste premenil je z mogočnim duhom v navdušene maršiste, od artiljerijskega lajtnanta postal je vodnik armade in konzul države, dokler se nje posadil sam imperatorsko, cesarsko krono glavo... In kot prvi ter edini francoski cesar prestopil je meje svoje države. Z vzorno vojsko „grande armée“, ki jo je popolnoma preobrazil s svojo genialnostjo, ki ji je znal vdahniti v svojo nepremagljivost, prišel je svoje podjarmljenja Evrope. Nemčije takrat ni

bilo; nemški narod bil je razcepljen po malih državah, katerih domišljavi, zanikerni in prilizniški, vladarji so zasledovali družinske politike v medsebojni ljubosumnosti ter nevošljivosti. To zbirco kraljevskih marionet imel je Napoleon kmalu pod svojim podplatom. Pa tudi v Avstriji je manjkalo poguma, govoriti z goličnim petelinom odločno besedo. Bilo je, kakor da bi se pojavil Napoleon liki hunskemu Attili kot „božji bič“ po Evropi. Nikdo se mu ni mogel opirati, vse je ležalo pred njim na kolenih. Daljno Rusijo treba je bilo še Napoleonu premagati in potem bi se smel imenovati gospodarja Evrope. Ali tu ga je zadelo prvo razočaranje; v ledeni ruski zimi ter v plamenih Moskve, ki so jo Rusi v strahu pred Napoleonom zažgali, razpala je njegova „grande armée“. Pa lev je bil le ranjen, ne pa ubit. V neverjetno kratkem času združil je zopet svoje moči. Medtem pa je vstalo nemško ljudstvo, na katerega je bil Napoleon pozabil. To ljudstvo je vrglo svojo čast na tehtnico. Pod krasnim geslom „Gold gab ich für Eisen“ zbiralo je to ljudstvo v viharjem navdušenju zaželjene svobode potrebne zaklade. Nemški general York pretrgal je pogodbo z Napoleonom. Vzgojevalno delo nemškega očeta telovadstva Jahnja je šlo v cvetje. Pomembni nemški pesniki, med njimi junaški Körner, ki je prelil svojo mlado kri na bojni plani, so klicali v boj. Lützowovi jezdeci so prišli, v črni uniformi, z mrtvaško glavo... Tudi v Avstriji je dozorel odpor proti Napoleonu in avstrijski cesar je napovedal francoski vojni. Pridružil se mu je še ruski car Aleksander in švedski prestolonaslednik. Združene te armade korakale so proti Leipzigu, kjer se je pričela pod komando avstrijskega feldmaršala kneza Schwarzenberga tridnevna grozovita bitka, v kateri je bil Napoleon za vse večne čase premagan...

Sto let je od teh velikih časov boja za svobodo. Jubilej praznoval se je povsod na slovesni način. V Leipzigu bil je navzoč tudi naš prestolonaslednik Franc Ferdinand. Na Dunaju pa je sam naš sivolasi cesar položil venec iz lovorik na spomenik zmagovalca kneza Schwarzenberga...

Sto let... Velike slavnosti so dokazale, da avstrijski patriotizem še ni izumrl. Tisti avstrijski patriotizem, ki je živel pred sto leti v srcih tirolskih kmetov, ki so s svojim Andreas Hoferjem vrgli francosko

soldatesko iz svojih gor... Še živi ta avstrijski patriotizem, še živi ljubezen do habsburške monarhije ter do vladarja tam na Dunaju, ki je danes svet vsakemu avstrijskemu srcu...

Tudi v slovenskem ljudstvu živi še ta avstrijski patriotizem. Tudi tukaj ga ni zamoglo še zadušiti zahrbno srbofilsko stremenje, ki se v zadnjih letih pričelo sistematično širiti... Enkrat, pred sto leti, je bila Slovenija odtrgana od avstrijske krone. Takrat je marširala Napoleonova armada skozi Ljubljano in izdajalski slovenski meščani so klicali svoj „Vive la France!“ Morda se je to zgodilo iz strahu pred grenadirskimi bajoneti. Morda je bila od Napoleona vstvarjena „Ilirija“ po okusu takratnih slovenskih vodij. Slovensko ljudstvo pa že takrat ni razumelo svojih voditeljev. Žalostno je, da so slovenski prvaki tudi zdaj motili slavnost stoletnice in da so tudi pri tej priliki pokazali svojo sovraštvo zoper Avstrijo. Slovensko ljudstvo se s tem gotovo ne strinja! To ljudstvo praznuje z našim cesarjem ter z vso ostalo Avstrijo patriotično slavnost stoletnice bitke pri Leipzigu. Bog obvari, Bog ohrani...

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor. Znamenita je bila seja štajerskega deželnega zbora od 15. na 16. t. m. katere je trajala brez odmora celih 22 ur. Deželni zbor je soglasno sprejel predlog za začasno izboljšanje učiteljskih plač. Tudi vpokojenim učiteljem se je sklenil priboljšek, kakor tudi katehetom. V nasprotju z nemškimi klerikalci je slovenska klerikalna stranka glasovala za nove izdatke, pa proti dotičnemu pokritju. Deželni glavar, grof Attems je 22 ur brez jedi in pijače predsedoval. Odsek za občinske zadeve je predlagal, naj dobi deželni odbor pravico, da sme dovoljevati občinske nkladne na neposredne davke do 300% brez cesarjeve sankcije. Obravnaval in sprejel se je tudi predlog na zvišanje deželnih doklad na pivo. Socijalni demokrati so obstruirali. Sprejel se je zakonski načrt za gradbo in vzdrževanje javnih vodovodov, sklenili so razdelitev krajne občine Sv. Jakob v Slov. Gor. Finančni odsek je predlagal nov zakon o plačilnih in napredovalnih razmer štajerskih deželnih uradnikov in uslužbencev, kateri naj velja od 1. januarja l. 1914. Posl. Resel (soc. dem.) prijavi manjšinski predlog, naj se izboljšajo plače tudi ostalim deželnim uslužbencev

Hitro se postarajo

vego ljudi, kateri so prav za prav šele v najboljših letih, ker zanemarjajo svojo zdravje. Več časa dalje ostanemo zdravi, mladi in priki, ako se malo potrudimo takoj odstraniti škodljivo našega zdravja.

Iz ločin v hrču, bodeña na strani, trnena bolečin v hrbtu in drugih bolečin vsled hladjenja nastanejo po letih gihtične in revmatične bolečine, katere nas zarano naredo stare, če ne moremo gibati in nas uklonijo.

Mnogokrat pa smo že imeli priliko, da se prepričamo, da Fellerjev rastlinski esenčni fluid odpravlja take bolečine in odstrani celo ostarele bolezni.

Gospod dr. M. David, Sienawa pri Jaroslavu piše:

„Zahvalim se Vam najtopleje za Vaš Feller fluid z zn. „Elsa-fluid“, s katerim sem dosegel zlasti pri revmatičnih boleznih krasne uspehe. Priporočam najtopleje Fellerjev fluid povsod, kjer je potreben.“

Tudi, naši čitatelji naj si zapomnijo to in kupijo 12 kosov malih ali 6 velikih steklenic te staroznane bolečine olajšujoče domače zdravile.

Pri bolečinah, katere pridejo iz želodca, gorečici, tesnobe želodca, kislem odpehanjem in telesnem zaporu se naj vzamejo Fellerjeve odvajalne Rhabarber-kroglice z zn. „Elsa-kroglice“, katere našim čitateljem priporočamo najbolje po lastni izkušnji. 6 škatljic franko 4 krone, kakor tudi „Elsa-fluid“, prodaja lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko).

----- dux.

in delavcev. Dr. pl. Kaan priporoča predlog odseka in izreka željo, naj se odklonijo manjšinski predlogi. Bil je tudi sprejet njegov predlog. Razne peticije so odkazali pristojnim odsekom. Poslanec Ornič predloži peticije: naj se da učitelstvu na ptujski deželni gimnaziji draginska doklada, naj se podeli ptujskemu muzejskemu društvu podpora za ohranitev Mitrovega templja in naj se vrtno ptujski mestni občini pobrane doklade. — Dovolji se raznim občinam pobiranje višjih občinskih doklad. Predlog, naj se ločijo deklške ljudske in meščanske šole v graškem Ferdinandu, se je tudi sprejel. V začetku seje deželnega zbora dne 18. t. m. govori deželni glavar v toplih besedah o padlih avstrijskih vojakov, zlasti pa štajerskih, kateri so svojo kri prelivali v boju proti Francozi pred sto leti pri Lipskem. Posl. Einspinner poroča o ustanovitvi petero novih meščanskih šol. Nato se obravnava o brezobrestnih posojilih vinogradnikom in o davku od prirastka na vrednosti.

Pred otvoritvijo Avstrjske poslanske zbornice. Stürghov kabinet kljub nezadovoljnosti Rusinov, Nemcev in Čehov na Češkem še vedno upa na uspešno delovanje parlamenta, ker sta na dnevnem redu mali finanjski načrt, po katerem dobijo dežele znatni preodkaze, in pa uradniška službena pragmatika, ki zanima mnogo volilcev.

Gališka. Načelnik rusinskega kluba dr. Le-

Najboljši način štedenja.

Mnogo ljudi misli štediti, ako kak predmet, katerega mora na vsak način kupiti, vzame za kolikor mogoče malo denarja.

Ta način nakupovanja pa je ravno nasprotstvo štedenja. Vzemimo, nekdo si mora žepno uro kupiti. On piše na bazar, ki ponuja poleg mnogo drugih predmetov tudi cene ure in pusti si poslati tako ceno uro.

Ta ura pa ne gre nikdar natančno. Ali gre prehitro, potem se pride povsodi vedno prekmalu, mora se čakati in izgubi se mnogo časa. Tudi se ima vedno nepotrebno naglico in sploh razne neprijetnosti.

Ako gre ura prepočasno, pride se vedno prepozno, zamudi se mnogokrat vlak, sodnijski razpravo, sejem i. t. d. se ima mnogo jeze ter škode.

Ako se ima tako ceno bazarsko uro le kratek čas, se kolesje nakrat popolnoma vstavi, kjer se vsled slabo zapirajočega pokrova kolesje, ki itak ni mnogo vredno, zapraši. Potem se nima nekaj časa prav nobene ure in se sploh ne ve, kako pozno da je.

Nato se da uro reparirati, kar stane zopet denar. V kratkem času pa je ura zopet pokvarjena, kjer se je slabo kolesje izteklo in reparatura stane zopet denar.

To gre vedno tako naprej: jeza, zamude, negotovost, troški popravil. Kdo zamore tedaj reči, da se je pri nakupu »cene« bazarske ure kaj prištedilo?

Saj se niti zahtevati ne more, da bi bazarska ura dobro šla. Kajti bazarji vendar niso fabrike ur, nimajo strokovnjakov, ki kaj o urah razumejo temveč oni hočejo poleg drugih predmetov tudi ure prodajati, da denar zaslužijo.

Kdor kaj o urah razume, ta ve, da so prave švicarske ure najboljše ter bode vsled tega le tako kupil. Te ure gredo na sekundo natančno. Zapirajo se dobro, pred razpošiljanjem se jih od strokovnjakov pregleda in na sekundo natančno regulira ter storijo vse, kar se more od dobre ure zahtevati.

A ni treba v Švico pisati in visoke colninske stroške plačevati, da se kupi prava švicarska uro direktno v fabriki.

Znana svetovna razpošiljalna hiša ur H. Suttner v Ljubljani št. 701 poseduje lastno protokolarno fabriko ur v Švici, katere urška marka »Iko« je svetovnoznana. Od te fabrike se lahko direktno v domovini, brez inozemske korespondence, brez colninskih stroškov, brez dobička medprodajalcev prave švicarske ure po najnižjih originalnih fabričnih cenah, že od K 4 10 naprej z reëlno garancijo dobi.

Tisočero priznanj iz vsega sveta, med njimi mnogotera iz Amerike, dokazuje, da so Suttnerjeve prave švicarske ure gledé zanesljivosti, natančnosti, trajnosti in vrednosti nedosežne. To ravno ni bazar, marveč fabrika ur, v kateri se vsako uro pred razpošiljanjem od strokovnjakov preiskusi, repasira in regulira.

Kdor hoče kupiti solidno, dobro uro ali zlato in srebrno blago, predmete za kinč itd., naj zahteva zastoj in franko ilustrirani veliki krasni katalog od H. Suttner, Ljubljana št. 701. S tem se prištedi mnogo denarja za reparature, mnogo zamud, jeze in škode in edino to je pravi način štedenja.

vickij je izjavil, da bi morali Rusini v slučaju, da bi bila vladna predloga glede deželnozborske volilne reforme za Rusine slabša, kakor kompromisna predloga strank, preprečiti delovanje deželnega zbora in bi morali tudi v državnem zboru nastopiti s opozicijo.

Češko nemška pravna pogajanja. „Narodni listy“ poročajo z Dunaja: Iz vladi blizu stoječih krogov se poroča, da se bodo pravna pogajanja pričela brez nadaljnjih predpogajanj s posameznimi strankami. Pogajanj se bo udeležil tudi knez Thun. Predlog, da naj se pogajanj udeleži tudi justični minister Hochenburger, je bil odklonjen.

Odlikovanje štajerskega deželnega odbornika. Grofu Fr. Attemsju je cesar podelil tajno svetništvo.

Tirolski deželni zbor. Tirolski deželni zbor je sprejel v vseh branjih nov deželni volilni in deželni red. Dijete poslancem, ki stannjejo izven Inomosta, so povišali na 20, poslancem pa ki v Inomostu stannjejo, na 10 K. Plače deželnim odbornikom so povišali na 6000 K. Izpremenil se je tudi poslovnik tako, da je izključena tehnična obstrukcija.

Cesar Wilhelm obišče Konopište in Dunaj. Cesar Wilhelm obišče 23. t. m. v Konopištu prestolonaslednika, in sicer inkognito. Iz Konopišta se pa cesar odpelje ofiçielno na Dunaj, kjer obišče cesarja Franc Jožefa I.

Voditelji ogrske vladne večine na zatožni klopi. Proti Tiszu, Lukacsu, nadalje proti Jeszenskemu in proti erarju vložil Prometna akcijska družba tožbo za oškodnino, ker vlada ne podeli obljubljene koncesije za igralno banko. Družba vložil tudi proti Lukacsu in Jeszenskemu kazensko ovadbo radi goljufije. Poroča se, da bi bil tudi Tisza rad družbi podelil koncesijo za igralno banko, a je vojna uprava to preprečila zato, da bi častnikom onemogočila bazariranje.

Potrditev Dojčičeve obsodbe. Stefan Dojčič, ki je izvršil atentat na kraljevskega komisarja barona Skerlecza, je bil, kakor je znano, obsodjen na 16 let težke ječe. Njegov zagovornik je vložil priziv zaradi previsoko odmerjene kazni. Priziv so sedaj odbili in obsodba je s tem pravomočna.

Spomenik bitke pri Lipskem. Danes dopoldne je bil odkrit v nazočnosti cesarja Viljema, prestolonaslednika Franca Ferdinanda, velikega kneza Vladimiroviča in nemških vladarjev spomenik bitke pri Lipskem.

Stoletno slavlje zmage pri Lipskem. Dne 16. oktobra 1913 predpoldne se je prestolonaslednik Franc Ferdinand odpeljal v Lipsko k proslavi zmage leta 1813 pri Lipskem.

Stoletnica bitke pri Lipskem. Soboto, dne 18. t. m. so skoraj po celi Avstriji slovesno praznovali 100 letnico bitke pri Lipskem. Tudi v Ljubljani so imeli vojaki iz tega vzroka mešo in cel dan (18. okt.) počitek. Petek večer je šla vojaška godba 27. pešpolka z izprevodom z bakljami skoz mesto in je igrala tudi pred rotovžem. Ko je godba končala, so začeli okoli stoječi krikati in tuliti kakor divje zverine. Na ta način so kazali, kako ti ljudje mislijo o Avstriji in kako daleč sega njih patriotizem.

Pred četrto balkansko vojno. Turška vlada je prepovedala grškim trgovskim ladjam plovbo skoz morske ožine. — Iz Rima se brzovjavi da je malo upanja, da se turško-grški spor konča mirno. Sedaj je zadnji čas da poseže diplomacija vmes. — Zadnja pogajanja med turškimi in grškimi delegati so se razbila. Položaj presoja silno resno.

Turki v Traciji. Turški vstaši v zahodnji Traciji so se zopet organizirali, napadli vasi in jih požgali. Mnogo tisoč ubežnikov je prispelo v Dedeagaš.

Ultimatum Avstrije Srbiji. Avstro-Ogrska je zahtevala v Belgradu v novič, da mora Srbija v par dnevih zapustiti zasedene strateške točke v Albaniji. Ako se to ne zgodi, Avstro-Ogrska resno in odločno poseže vmes.

Izmenjava vjetnikov. Izmenjava vojnih vjetnikov se je danes pričela. Prvih 800 bulgarskih vjetnikov je že odšlo v Burgos.

Pred četrto balkansko vojno? Iz Athena poročajo, da so se merodajni krogi prepričali, da Turčija ne samo, da ne demolizira, marveč

celo oborožuje za boj zmnožne vjetnike, ki vračajo iz Bulgarskega in jih pošilja k polku v Tracijo.

Srbsko prodiranje ustavljeno. Srbska vlada je naročila svojim četam, da naj vstavijo daljnje prodiranje v Albanijo.

Srbske grozovitosti. Srbija postopa z Albanci zelo strogo. Vsak dan zapro v Bitolju v Dojnanu na stotine Albancev. Albancev izgaajo iz dežele. V Ohridi so ustrelili 40, v Delu pa 10 albanskih veljakov.

Šukri paša pri bulgarskemu prestolonasledniku Borisu. Iz Sofije poročajo: Bulgarski prestolonaslednik Boris je sprejel branitelja Odrin Šukri pašo in Javer pašo v daljši avdienci.

Novi knez Albanskega. Iz Bukarešta poročajo, da bo v najkrajšem času knez Wia proglashen za kneza Albanije, Athena pa se poroča, da hoče Essad paša proklamirati republiko Albanijo.

Bulgari in Srbi. Iz Vidina poroča bulgarski poveljnik, da je v vas Gornji Lom vdrla orožena srbska tolpa, oropala vas in odpeljala seboj živino in živež. Bulgarska vlada zahteva od Srbov, da se strogo kaznujejo storilci in se vrnejo oropane stvari.

Dogodki na Balkanu. Srbska vlada je gledala na avstro-ogrsko demaršo v Belgradu odgovorila, da toliko časa ne zapusti v notranji Albaniji zasednih krajev, dokler se ji ne garantira vzdrževanje mira ob srbski meji in dokler se definitivno ne reši vprašanje meje. Avstrija smatra odgovor za nezadosten.

Nemci odpošljejo vojno ladjo v Mehiko. Vojna ladja „Herto“ odpošlje Nemčija v Vera-Kruz, bo ščitila koristi in življenje nemških državljanov.

Pogrešani srbski patriarh Bogdanovič Ameriki. „Hrvaška korespondenca“ poroča, da je objavil neki list v Novem Sadu pismo, katerem biva pogrešani patriarh Bogdanovič Ohiju, kjer ga je videlo več Srbov. Javil se je pod imenom Tanu in dobil pri neki družini službo.

Zedinjene države in Mehika. Predsednik Wilson je izjavil včeraj, 17. t. m., v nekem govoru o položaju Mehike, da je nepreklicno sklenil prekiniti vsako zvezo s Huertovo vlado. Vrgel se druga pogajanja, da se napravi v Mehiki mir in red.

Zarota proti Juanšikaju. Listi poročajo o Pekingu podrobnosti o zaroti proti Juanšikaju, ki so ga hoteli pri prevzetju vlade umoriti. Glavni zarotnik je bil šef tajne policije. Zarotnik naj bi bil s seboj k zborovanju bombe ter izvršil atentat, pri katerem bi bilo gotovo ubiti tudi več diplomatičnih zastopnikov. Obglavili ga v nedeljo. Janšikaja sedaj strogo stražijo celo v njegovi hiši.

Zobna kréma

KALODONT
Ustna voda

Dopis.

Črešnjevec. Dragi „Štajerci!“ Imeli smo vročega klerikalca Štefana Sprogerja, pridnega kmeta, bil je vdovec. Poiskal si je družico, veda v farovžu, dekle Jerčko, katere je bila nekdanjem g. Sušniku, župniku na Črešnjem. Ker je vedno stal pri župniku in okrožnike lin in ričet pihal, se je župniku tako prikupil, da mu je izročil župnik svojo bolno kuharico dekle za njegovo ženo, ter obljubil da jih bo on poročil. da bode večja sreča In res bila sreča!!! Gospodarila sta komaj tri leta na vliki kmetiji na Črešnovcu pri Slovenski Bistrici. Kar sta pripravila je blaga žena Jerčka v smazep utaknila, in mož pa dolžan ostajal dolga ter mislil da bode že sreča kje je farovška Jerčka svoto katero mu je zavrnila obljubila k posestvu mu ni dala, posestvo je suho gratalo in moralo sta prodat. Potem sta kupila malo posestvo Poljčanah, in tudi tam je žena Jerčka takoj gospodarila, njeno svoto katero bi morala da možu k posestvu, je zamenjala ter dala nameravotne tople zaušnice, katerih se mogoče Stefa zdej spomni. S časoma je možu Stefanu Sprogerju